

דברי אלקים חיים

שיחת הרה"ג זלמן ברוך מלמד לפרשת ויקהל פקודי

♦ אשא עיניי ♦ עברי אנכי ♦ גילוי שם ה' בספר שמות ♦ להחיות את הסיפור ♦
המשכן – חדר הייחוד ♦ בימים ההם בזמן הזה ♦ ניסיון הקורונה ♦ ממכה עצמה
מתקין רטייה ♦ תורת הפרט

אשא עיני

כולנו עוסקים עכשיו בהתמודדות עם מחלת הקורונה. מצב מוזר כזה, כל אחד צריך לשהות בביתו בלי להתקרב זה לזה. אבל כאשר אנחנו עומדים בתפילה, אנחנו עוסקים גם בעניינים כלליים: בניין המקדש, בקיבוץ הגלויות, בתשובה גדולה ושלמה של כל ישראל, מבקשים על המשיח שיבוא. זה עכשיו הזמן לעסוק בדברים כללים וכל כך גדולים, הרי עכשיו הראש טרוד רק במה שקורה עכשיו!

חשבתי בלבי, שבאמת הצרה שבה אנחנו נמצאים היא קטנה מאוד לעומת הצרות הגדולות שעם ישראל עבר לאורך הדורות. בכל מצב שבו עם ישראל היה הוא עמד והתפלל את אותה תפילת שמונה עשרה, והצליח להתרומם מחיי השעה אל הסתכלות גדולה וכללית, לשאיפות עצומות של קיבוץ גלויות, בניין המקדש, חידוש העבודה והמשיח שיבוא. וגם הבקשות הפשוטות יותר כולן הן כלליות – רפואה לכולם, פרנסה לכולם, תשובה שלמה בעולם, סליחה מעומק הלב על כל החטאים. כך אדם מישראל צריך להסתכל על המציאות. אנחנו צריכים ללמוד להתרומם למבט כללי, ומתוך מבט כזה לבחון את המציאות שאנחנו עומדים בה, ומהו התפקיד שלי בתוך המהלך הגדול והכולל.

עברי אנכי

סיימנו השבת את ספר שמות, ואני רוצה שנשוב ונתבונן באופן כללי בשני הספרים הראשונים: ספר בראשית הוא ספר הבריאה, וספר שמות הוא ספר ההופעה האלוהית באופן גלוי בעולם. בספר בראשית ריבוננו של עולם מופיע בתוך סדרי הטבע. הוא יוצר את הטבע, בריאה אלוהית, ועיקרו של הספר מתאר את דמותם של האבות. אברהם אבינו מלמד אותנו ללכת כנגד הזרם. כל העולם כולו עומד מעבר אחד, תועה ומשובש, מחפש את בורא העולם, ובדרך פונה לכוחות קטנים ומצומצמים. הוא עובד להם, נתלה בהם, ומהם הוא מבקש את הישועה והגאולה. אברהם אבינו מבין שזו לא הדרך, והוא הולך כנגד הזרם. אברהם העברי ניצב מעבר אחד, וכל העולם מהעבר השני. כל העולם כולו מכריז שהאדם הזה הוא מסוכן לעולם, הוא מקולקל, הוא טועה. מנסים לפגוע בו. אבל אברהם אבינו שוב ושוב בוחן את המציאות, רואה את כל העולם, והוא בטוח בכך שלבריאה כולה יש שורש אחד. הוא רואה את הכוחות השונים שפועלים בעולם, השמש שמנהלת את העולם ביום, ובלילה נעלמת. הירח שמאיר בלילה ובבוקר נעלם. הוא מבין שלכל המציאות כולה יש מקור, וכאשר הוא מתקן את מידותיו ואת ההתבוננות שלו - ריבוננו של עולם מתגלה אליו. אברהם בונה את דרכו מתוך הרבה ניסיונות, עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו.

אברהם מזכיר לנו את מצבנו היום מבחינה מסוימת. כל אחד עומד לבדו בביתו בלי החברה שמסייעת לו. אברהם אבינו עומד כך לבדו מול העולם כולו, מתנסה בניסיונות גדולים וקשים מאוד, ועומד בניסיון. זה מה שעשה את אברהם לאברהם אבינו. גם היום, כל אחד ואחד נמצא בביתו, בני הישיבות מפוזרים איש בביתו, ומתמודדים. למציאות הזו יש מטרה, הקדוש ברוך הוא עושה זאת אדעתא דהכי, שקשה יותר ללמוד. כל מציאות שמגיעה לעולם באה על מנת לבנות בעולם כוחות חדשים, ליצור יכולות חדשות, לקדם את העולם לגאולה. תקופת הקורונה היא אחד מן השלבים האלו. אם כל אחד ייקח את עצמו בידיים, כל אחד יידע שיש אברהם אבינו בתוכו, שצריך לנצח את הקשיים ואת הכוחות שמשבשים לו

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 3

את הדרך, את כל המפריעים – הוא יצליח בכל אתגר לבנות בתוכו כוחות חדשים, להיות אדם חדש וגדול יותר.

לולי הניסיונות הללו שבאים לעולם, לא היו נבנים בנו כוחות כאלו. רק אחרי שאנחנו פוגשים בעצמנו כוחות כאלו של זמנים קשים – אנחנו מפתחים אותם. ההתבודדות מחייבת אותנו כעת להתכנס בתוך עצמנו, לחפש את הכוחות הפנימיים שבנו, ולבנות מתוכנו כוחות חדשים. איננו יכולים להיעזר זה בזה עכשיו באופן מלא כמו שקורה באופן טבעי כשכולנו יחד. המסגרות הלימודיות של הישיבה, השיעורים והחברה הן תורמות הרבה כוח - ועכשיו הוא חסר. אבל זה כנראה חלק מהתפקיד שלנו היום. זה אנחנו לוקחים מדמותו של אברהם אבינו.

אחר כך אנחנו פוגשים את הדורות הבאים, יצחק ויעקב, שעובדים את ה' עדיין ללא ציווי חיצוני. הם אינם מצווים - ועושים, זה בא מתוכם. שתי כליותיו של אברהם נעשו כשני רבנים. מתוך עצמם למדו האבות תורה. זהו ספר בראשית, ספר ההופעה האלוקית בתוך העולם, בתוך המציאות, ללא הופעה גלויה של ריבונו של עולם. אין כאן ניצחון על כוחות הטבע, הקב"ה אינו עושה שינויים בסדרי הטבע, אלא הטבע בעצמו מדבר את דבר ה', ואנשים גדולים כמו האבות - רואים את זה.

גילוי שם ה' בספר שמות

לקראת סוף ספר בראשית בני ישראל היחידים גדלים למשפחה, ובספר שמות גדלה המשפחה ונהיית לעם. עם הוא ציבור, שיש בו תמיד מדרגות: צדיקים, בינוניים, וגם פחות מהם. כאן צריכה כבר להופיע הופעה אלוקית גלויה שמעל הטבע. כאן אנו פוגשים את ריבונו של עולם כשולט בטבע, בנסים הגדולים ביציאת מצרים, קריעת ים סוף ומתן תורה.

ספר שמות, הוא ספר שבו מופיע שם ה' על עמו ישראל. 'עַד יַעֲבֹר עִמָּךְ ה', עַד יַעֲבֹר עִם זֶה קְנִיֹתְ (טו, טז). הקב"ה קנה אותנו, בחר בנו מכל העמים, הוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה. מתן תורה זו ההופעה הכי גדולה של ריבונו של

עולם שלא הייתה כמוה ולא תהיה עוד. ריבוננו של עולם מתגלה לעם שלם ששומעים את קולו, לפחות בשתי הדברות הראשונות.

ועדיין ההתגלות הזו של הקב"ה היתה חד פעמית. כאשר אנחנו מתקדמים בספר, הקב"ה כבר אומר לנו 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם' (כה, ח). על מנת שההופעה האלוקית בישראל לא תהיה הופעה מקרית וחד פעמית, אפילו לא מפעם לפעם בניסים שמשנים את סדרי הטבע, 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם' - בקביעות.

ותחזינה עינינו – להחיות את הסיפור

ארבע פרשיות שלמות עוסקות בעניין המשכן. לכאורה יש כאן חזרה ועוד חזרה ועוד חזרה, וכל אחד שואל את עצמו, למה צריך כל כך הרבה פעמים לחזור על אותם הדברים? הרמב"ן אומר, שהתורה חוזרת חמש פעמים באופן כללי, ואני אפילו מניתי בחלק מהפרטים יותר חזרות. פרשות ויקהל-פקודי כמעט כולן חזרה בלבד. התורה מפרטת מה הקב"ה צווה את משה, ואז מה משה מצווה את ישראל, ואחר כך מפרטת את תהליך הבנייה בפועל, ואחרי כל זה, במקום לומר 'ויביאו את הכול אל משה', מפרטים כל דבר ודבר שהביאו. אחרי שהבנייה כבר נגמרה, וכל הכלים הובאו אל משה, הקב"ה מצווה בפירוט מהו סדר ההקמה. אחר כך משה בונה בפועל – ושוב התורה יורדת עד לפרטי הפרטים. למה לא לומר 'ויעש משה כאשר ציווה אותו ה'".

מי ששואל את כל השאלות האלו לומד את התורה כסיפור היסטורי מלפני למעלה משלושת אלפים שנה, ואם כך, למה צריך לחזור על פרטים שאנחנו כבר מכירים. ברגע שאנחנו יודעים שהיה משכן, עם ארון, שולחן, מנורה ומזבחות, זה מספיק. אבל מי שנכנס לעומק הדברים אומר לעצמו לאורך כל הפרשות האלו: 'מה קורה כאן! איך בכלל אפשרי דבר כזה, ששכינה תשרה בתוכנו. הקב"ה גבוה מעל גבוה, איך הוא יכול לשרות בתוך המציאות. איך המציאות תוכל להכיל את האור הגדול הזה'. ואז הוא מבין שהקב"ה אמנם יכול לשכון בישראל, אבל יש לזה תנאים. צריך בשביל זה לבנות משכן, מדויק לפרטי פרטים. צריך להיות ארון במקומו, עליו כפורת וכרובים. וכך כל פרט שאנחנו לומדים נהיה חלק נוסף בהופעת השכינה בישראל. הציווי הגדול הזה אומר הוראות להופעת השכינה.

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 5

אם כך, כל מה שאנחנו לומדים מאז על המשכן הולך ונמשך לכל הדורות. כי הקשר שקשר הקב"ה עם ישראל אינו קשר חד פעמי אלא זו השראת שכינה. המשכן העראי שהולך עם ישראל בדרכם מלמד אותנו, את כל הדורות, שיש דבר כזה משכן עראי, והוא זה שהולך עם ישראל גם במשך ימי הגלות. תמיד ישנה השראת שכינה בישראל. אם אדם חי את זה, עצם הציווי הזה לכל פרטיו כבר לא מיותר. האדם מלא התפעלות לשמוע כל דבר ודבר, גם בפעם השישית.

לדוגמה, הזוהר אומר שכל חיבור של חלק מן המשכן גרם לנפילה של חלק מהסטרא אחרא. כל התחזקות של קדושה גורמת ביטול לסטרא אחרא. השראת השכינה בישראל מבטלת את הצד השלילי של המציאות. אנחנו יכולים לתאר לעצמנו את עוצמת הקדושה שהיתה בשעת בניית המשכן, יכולים להחיות ולהפוך את המאורע הזה לאירוע שהיה והוה.

נדמיין את כל ישראל נדרשים לתרום תרומות ולתת נדבות. כל איש אשר ישאנו לבו, כל נדיב לב. יש אנשים שנתנו ממש את כל מה שהם יכולים לתת. היו אנשים שנתנו אפילו למעלה ממה שהם יכולים לתת, 'אִישׁ אֶשֶׁר נָשָׂאוּ לְבוֹ' (לה, כא), הקדישו למשכן על חשבון הדברים הבסיסיים שלהם. הם לא מתארים לעצמם שיהיה מצב שהם לא יתנו את כל מה שיש להם על מנת שהשכינה תשרה בישראל. אם אנחנו מצליחים להחיות את הסיפור הזה, את ההתנדבות ואת הפרטים, לצייר את הכמויות של זהב וכסף ונחושת, והבגדים, לראות את הנשים שמורידות את הנזמים והעגילים מן האוזניים ונותנים אותם תרומה למשכן – החזרה של התורה כבר לא משעממת, היא ברורה, היא מרגשת. הקשר של עם ישראל לריבוננו של עולם הוא עיקר הנושא, והוא קשר מתמיד, הוא לא היה רק פעם בעבר, הוא נמצא מאז ומעולם.

כשקוראים את הפרשה הזו, צריך לבקש מהקורא בתורה שיקרא לאט. אנחנו רוצים להספיק לדמיין את התהלוכה של כל בוני הכלים שמביאים את הכלים אל משה רבינו. מן הסתם כל ישראל מתכנסים לשם כששמעו שסיימו את המלאכה, למרות שלא כתוב שם 'ויקהל'. כל ישראל מתכנסים בצפיפות, רואים את הארון, ואת המנורה, ואת השולחן, ואת המזבח, ואת מזבח הקטורת. והנה,

עכשיו מביאים את כל החלקים והקרשים של החצר - פלאי פלאים! עכשיו הקב"ה בכבודו ובעצמו אומר למשה בנבואה בדיוק איך יהיה הסידור. קודם כל מעמידים את המשכן, רק אחר כך שמים את הארון בתוך קודש הקודשים. מחוץ לפרוכת יש להניח את מזבח הקטורת, ולהקטיר עליו קטורת. את המנורה בצד צפון, ולהעלות את נרותיה. על השולחן לשים את לחם הפנים. כל שלב הוא חיבור שנוצר בין עם ישראל אל ריבונו של עולם. על ידי עשיית המשכן שורה השכינה בישראל.

המשכן – חדר הייחוד

החיבור בין עם ישראל וקודשא בריך הוא הוא כמו זיווג של בעל ואשה. אישה נקנית לבעלה בקניין, וגם הקב"ה קונה את ישראל – 'עם זו קניתי' (טו, יז). הקניין של אישה לא מוכרח להיות בכסף, הגמרא אומרת (קידושין סג.), שאם אישה אומרת 'רקוד לפני' או 'שחוק לפני', והבחור עושה זאת – היא מתקדשת בכך. כך כביכול אומרים ישראל לריבונו של עולם 'עשה לי ניסים', 'קרע לי את ים סוף, ואקנה אני לך'. צורה נוספת לקניין קידושין הוא קניין שטר, וגם הקב"ה קונה את ישראל בשטר - נותן לנו את התורה והלוחות. צורת הקניין השלישית של קידושין היא בביאה. אחרי הניסים וקבלת התורה, הקב"ה מתייחד עם ישראל, זהו שלב הנישואין 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם'.

נאמר בזוהר, שכל מדרגה שישראל הגיעו אליה בדור מסוים לא התבטלה. לעולם לא חזרנו למצב שהיינו בו קודם. היה משכן – והוא נחרב, אחר כך נבנה בית מקדש – וגם הוא נחרב, אבל זה לא אומר שאחרי כל הדורות הללו והחורבן חזרנו לאותו מצב שהיינו בו לפני בניין בית המקדש. החיבור הזה שהתחברנו בו אל ריבונו של עולם בזמן בית המקדש - קיים לעולם. אמנם יש ירידה מסוימת, אבל היא לא מחזירה אותנו אל המצב הקודם. לבית המקדש השני היו המעלות המיוחדות שלו, והן היו שונות מהמעלות של המקדש הראשון. למרות שהמקדש נחרב, לא חזרנו לאחור כאילו המקדש השני לא היה.

אנחנו כל הזמן בתהליכים של עליה, ולפעמים יש גם תהליכים של 'ירידה לצורך עליה'. התהליך הכללי הוא תהליך של עליה והתקדמות. כאשר אנחנו קוראים

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 7

את התורה, על בניית המשכן, זו לא תורה של פעם! זו תורה של היום, אלו מדרגות שחיות וקיימות בתוכנו. אנחנו שלומדים את הדברים היום, מחוברים שוב לריבוננו של עולם באותם החיבורים שנוצרו על ידי המשכן והמקדש.

בימים ההם בזמן הזה

השבת קוראים גם את פרשת 'החודש'. זו הפרשיה הרביעית מתוך הפרשות שאנחנו קוראים סביב חודש אדר. פרשת שקלים, פרשת זכור, פרשת פרה ופרשת החודש. קריאת הפרשות הללו היא תהליך. כפי שאמרנו קודם, אנחנו חיים את הפרשיות האלו אלפי שנים. למרות שאנחנו לא נמצאים בבית המקדש כבר הרבה שנים, ואנחנו לא נותנים את מחצית השקל, אין לנו אפר פרה, ואנחנו גם לא מקדשים חודשים - אנחנו חיים את המציאות הזו ומצפים לה. כאשר חיים את המציאות הזו של השייכות לבית המקדש, של השקלים שכל ישראל מביאים כדי לעבוד את עבודת המקדש ביחד - זה לא רק זכר למה שהיה או ציפייה לעתיד שיהיה. זו מציאות קיימת עכשיו.

המציאות היא שאנחנו מחוברים תמיד אל ריבוננו של עולם, גם אם בצורה פנימית יותר ולא גלויה. אנחנו לא זוכים שהחיבור הזה יופיע בפועל אבל הוא קיים לנו בנפש. אנחנו תמיד עם ה', עומדים בניסיונות לאורך כל הדורות, ונשארים עם ה'. אולי אפילו יש עומק מיוחד בחיבור שלנו עם ריבוננו של עולם שמתגלה דווקא בצורה הנסתרת. אולי החיבור המסובך הזה הוא חיבור יותר גדול ומיוחד - בית המקדש לא בנוי, ועם ישראל מפוזר בין כל העמים בכל העולם, מוכה ומושפל, ואף על פי כן לא עוזב את ריבוננו של עולם. הניסיונות שעם ישראל עובר, מבטאים את עומק הדבקות של ישראל בריבוננו של עולם. אין דבקות יותר עמוקה וגדולה מזאת.

זהו מבט גדול, שאומר לנו לא להסתכל במבט חיצוני, לראות איך לאורך כל הדורות וכל הקשיים והנפילות עם ישראל לא עוזב את ה'. העם מאמין בה', דבק בה', ויש קשיים. הגויים אומרים שה' עזב אותנו, ואומרים לנו 'תראו כמה אנחנו מצליחים וכמה קשה לכם'. וכך עובר עוד דור ועוד דור. ואנחנו אומרים באמונה 'אתם עוד תיווכחו ותראו את האמת'. כמה דורות אפשר לומר את זה, כמה

פעמים אפשר לומר את זה? זה מראה על הדבקות הגדולה של עם ישראל בריבוננו של עולם. זו אותה הדבקות שנוצרה בבניין המשכן וביציאת מצרים, זו הדבקות שהתגלתה בבניין בית המקדש, והיא ממשיכה בתוכנו לאורך כל הדורות כולם.

לכן אנחנו מזכירים כל הזמן את יציאת מצרים ואת מתן תורה, כי זה לא אירוע שהיה פעם, זהו המקור לאותה דבקות שקיימת בתוכנו. המקור לכוח העמוק הזה שהפך אותנו לעם ה', שנמשך כל הזמן, ומתבטא בעוצמה שלו דווקא במצבים הכי קשים. אנחנו יודעים תמיד שאפילו המצבים הכי קשים שיהיו - הם דברים חולפים, משום שבית המקדש והמשכן ומתן תורה ויציאת מצרים עומדים בפנינו. אנחנו יודעים שעוד נבוא אל בית המקדש, עוד נתקבץ כולנו בארץ ישראל, עוד נתאחד. ובדור שלנו, שאנחנו כבר נמצאים בעיצומו של התהליך, כבר לא בתהליך של ירידה וקושי, על אחת כמה וכמה שהאמונה שלנו מתחזקת ומתעצמת. צריך ללמוד להסתכל על כל אירוע במציאות שאנחנו נמצאים בה מתוך המבט הגדול והכולל של מטרת העולם. מבריאת העולם, דרך יציאת מצרים ומתן תורה - תפקידו הגדול של עם ישראל.

ניסיון הקורונה

אנחנו נמצאים בדורנו במהלך של התחזקות והתבססות תהליך הגאולה, ולפתע מגיע אלינו עכשיו ניסיון חדש שהקב"ה מנסה אותנו - מגפת הקורונה. אנחנו יודעים תמיד שכל ניסיון בא מאת ה' על מנת להוציא מתוכנו כוחות גדולים. לדוגמה, אני יודע שהמצב הזה של פיזור בני הישיבות בכלל, ובני הישיבה שלנו בפרט - יש כאלו שהניסיון הזה יבנה אותם וייתן להם כוחות חדשים, שלולי הניסיון הזה לא היו נוצרים, ומצד שני אני חושש ומניח שיהיו גם כאלו שייחלשו מהניסיון הזה. אלו שנחלשים שואלים את עצמם למה זה קורה כי להם זה נראה לא טוב. הניסיון הזה הוא לא לאדם פרטי, הוא קורה לכלל כולו. ולכן אם יהיו כאלו שיתחזקו - אנחנו נעשה את הניסיון. לק אולי לא עומדים בו, ולעומת זה חלק אחר נבנה ומתחזק. אותו חלק שמתפתח בתקופה הזו - עושה בניין באומה כולה.

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע • 9

כל אחד ואחד צריך להשתדל להיות זה שנבנה, ולא להיות מהחלק שלא עומד בניסיונות. בכל אופן צריך לדעת שבסך הכול יהיה מהניסיון הזה בניין גדול. כדאי להיות מאלה שבונים, להיות חזקים, להוציא מתוכנו את הכוחות הפנימיים, להרגיש ביטחון שיש לנו את הכוחות האלו, כי ריבוננו של עולם נותן לנו את הכוחות האלו, ואנחנו מתוכנו צריכים להוציא אותם. הניסיון הזה באופן מיוחד בנוי כך שחבר לא יסייע לי, ורב לא יעזור לי, כל אחד צריך להתחזק בתוכו ולהאמין שבתוך תוכו יש המון כוחות שהוא צריך להוציא מבפנים. 'אם תִּבְקֶשׁנָה כְּכֶסֶף וְכַמְטוּמֹנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה' (משלי ב, ד), כי בתוך זה נמצא.

ממכה עצמה מתקין רטייה

דרשו חז"ל:

אין מידותיו של הקב"ה כמידותיו של בשר ודם: מידת בשר ודם - מכה באזמל, ומרפא ברטיה. אבל הקב"ה - במה שהוא מכה הוא מרפא. שנאמר (טו, כג): 'וַיֵּבֵאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִים מִמֶּנָּה כִּי מָרִים הִם'. אמר ר' לוי: הדור היה מר במעשיו.

כלומר, המים היו מרים בגלל הדור.

'וַיִּצְעַק אֶל ה', וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ' (שם, כה). ומה היה? יש אומרים זית, ויש אומרים ערבה (שאין לה טעם), ויש אומרים הרדופני (סם המוות), ויש אומרים עיקרי תאנים ועיקרי רימונים. נטלו, והשליכו למים - 'וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם!' הקב"ה המתיק מר - במר. הוי אומר 'וּמִמְכוֹתֶיךָ אֶרְפְּאֶךָ' (ירמיה ל, יז).

אצל הקב"ה המכה עצמה היא גם הרפואה.

וכן אתה מוצא במימי אלישע. מה כתיב 'וְהַמַּיִם רָעִים וְהָאָרֶץ מְשַׁכֶּלֶת' (מלכים ב, ב, יט-כב). אמר להם 'קחו לי צלחית חדשה ושימו שם מלח', ומה כתיב? 'וַיִּרְפוּ הַמַּיִם'.

על ידי מלח נרפאו המים שהיו מלוחים ורעים.

וכן אתה מוצא בישראל. ב'לכן' הוכיחם, שנאמר: 'לְכֵן זֹנְהָ שְׁמַעִי דְבַר ה'" (יחזקאל טז, לה). וב'לכן' עתיד להושיעם, שנאמר: 'לְכֵן הִנֵּה אָנֹכִי מִפְּתִיחַ' (הושע ב, טז). ואין מפתים אלא לבתולה, שנאמר: 'וְכִי יִפְתָּה אִישׁ בְּתוּלָה' (שמות כב, טו).

כלומר, באותה לשון שבה הוכיח ה' את ישראל, בה הוא גם מושיע ומנחם את ישראל. וכעת מגיע ההקשר אל הפרשה שלנו:

אף כאן, חטא ישראל בשיטים, שנאמר: 'וַיָּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים' (במדבר כה, א), ונרפאו בשיטים, שנאמר: 'וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרֶן עֲצֵי שִׁטִּים'.

כלומר, הארון שעשוי מעצי שיטים מזכיר לחכמים את החטא שחטאו ישראל עם בנות מואב בשיטים.

אנחנו יודעים שכל מכה שהקב"ה מביא הוא מקדים לה רפואה. כאן אומר לנו המדרש יותר מזה: למכה עצמה יש תפקיד של ריפוי. צריך להתבונן בדבר הזה. אנחנו עכשיו מתמודדים עם מכה עולמית, ועם ישראל שהוא הלב שבאומות מתמודד כמובן גם כן עם מה שקורה לכל האיברים כולם. ההתמודדות הזו היא התמודדות שצריכה להיות בונה. אנחנו צריכים לזכור שהקושי נוצר מריבונו של עולם. הוא המנהל של העולם, הוא הביא את זה, ו'כל מאי דעביד רחמנא - לטב עביד'. לכן אנחנו צריכים לראות איך אנחנו מוציאים מההתמודדות הזו כוחות גדולים, כוחות חדשים.

תורת הפרט

אנחנו אומרים ומחנכים לא להיות אדם פרטי, לא לחשוב רק על עצמי, על ההצלחות שלי והצרכים שלי, אלא להיות חלק מכל הציבור ולהרגיש את הערבות והאחריות. גם בתוך הישיבה, אנחנו מדברים על זה שכל אחד צריך להרגיש חלק מהישיבה, ולא ללמוד ולהתגדל כמה שיותר בתור אדם פרטי. יש אדם שגם כשהוא יעשה חסד הוא יהיה מרוכז בעצמו. כי הוא לא רואה את עצמו כחלק מהכלל, אלא הוא המרכז. מצד שני, יש גם את המקום האישי של כל אחד ואחד, וכל אחד בסופו של דבר צריך לבנות את האישיות העצמית שלו באופן המלא

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע • 11

ביותר, להיות אישיות עם עצמיות מיוחדת. כל אדם צריך למצוא את התורה שלו, ואת התורה שלו להוסיף אל הכלל, כי הייחודיות שלו מוסיפה גוון מיוחד בתוך הכלל. התקופה הזו מכריחה אותנו לעסוק כל אחד ואחד בתוך תוכו. אנחנו לבד, כל אחד בביתו, מרוחקים, וזה הזמן שבו כל אדם צריך להתבונן ולהעמיק. מיהו, מה עניינו, מה הם כוחותיו, מהו ייעודו? להוציא מתוך תוכו את הפנימיות שלו, את הנשמה הפנימית שלו, להתפתח. אחר כך כאשר שוב נתחבר יחד, כל אחד יביא את המיוחד שבו, וייבנה הכלל בצורה מחודשת וטובה יותר.

חודש ניסן הוא חודש הגאולה, 'בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל'. בכל שנה יש הארות של גאולה בחודש ניסן, ואני רוצה לאחל לכולנו שנזכה בעזרת ה' שיתקבלו כל התפילות והבקשות הכי גדולות שאנחנו מבקשים, ושנזכה שתהיה רפואה שלמה לכל ישראל, שעם ישראל ייצא במהרה לגאולתו ולפדות נפשו.

לדף המיוחד לפרשת

ויקהל-פקודי:

השיחה נמסרה בשנת התש"פ

לקבלת שיחה שבועית במייל או בווטסאפ,

שלחו הודעה לכתובת bogrim@yeshiva.org.il, או למספר 0547881227

ניתן לצפות בשיחה באתר ישיבה - www.yeshiva.org.il

השיחה השבועית משודרת בשידור חי במוצאי שבת, כשעה לאחר צאת השבת

ניתן להאזין בשידור חי גם דרך חיוג לטלפון 02-6643149 שלוחה 11